

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

MEDITATIE

Een troostrijke wetenschap

“En wij weten, dat degenen die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede, namelijk degenen die naar Zijn voornemen geroepen zijn”.

Romeinen 8 : 28.

In de woorden van onze overdenking gaat de apostel Paulus wijzen op de grote rijkdom van de uitverkorenen. Hij spreekt hier immers over degenen die naar Gods voornemen geroepen zijn. Hij wijst hier op de verkiezing des Heeren tot de zaligheid. Voor velen een steen des aanstoots, maar voor Gods volk de poort der zaligheid.

Velen in onze dagen willen dat de verkiezing Gods verzwegen zou worden. Er moet veel meer nadruk gelegd worden op de eis Gods tot geloof. En al is die eis die God op een mens legt ook waar, maar hoe zal een mens geloven wanneer dat geloof hem of haar niet door God geschonken wordt.

Vanuit de woorden die de apostel hier neerschrijft is het zo duidelijk dat de oorsprong van de rijkdom van Gods volk in de eeuwigheid ligt. God verkoor Zich een volk tot de zaligheid. Wanneer dat niet was gebeurd, dan was het voor het ganse menselijke geslacht voor eeuwig kwijt geweest. Maar God heeft naar Zijn souverain welbehagen een volk verkoren dat Hij wil laten delen in Zijn gunst en in Zijn liefde.

Dat volk gaat Hij in de tijd, door de onwederstandelijke werkingen van Zijn Geest, roepen vanuit de duisternis en overzetten in het koninkrijk

van Zijn wonderbaar licht. De Heere gebruikt daartoe middelen en het middel bij uitnemendheid is de prediking van Zijn Woord. Dat Woord, dat in de hand van Gods Geest is als een vuur en als een hamer.

Waar het nu op aankomt in ons aller leven is, of dat wondere werk van Gods genade reeds in ons leven heeft plaatsgevonden. Of wij naar Gods voornemen geroepen zijn uit de duisternis en overgezet in het koninkrijk van Zijn wonderbaar licht. Wanneer dat is gebeurd dan zal dat ook in de vruchten blijken. Die vruchten gaat Paulus ook noemen in het begin van de woorden van onze overdenking. Hij spreekt daar immers over degenen die God liefhebben. In het uur van de wedergeboorte gaat God Zijn liefde in het hart van een mens planten en die liefde noopt tot wederliefde. Wij hebben Hem lief omdat Hij ons eerst heeft liefgehad. Zulk een mens krijgt een betrekking op een onbekende God. Zijn Woord, Zijn dag, Zijn wet, Zijn inzettingen en Zijn volk krijgen ze lief. Het vermaak in de dingen van deze wereld vergaat en ze wensen hun leven in de dienst des Heeren te besteden. Al worden ze er door de ontdekkende werkingen van Gods Geest achter gebracht dat ze in zichzelf schuldige en straf-

waardige mensen zijn, toch kunnen ze niet aflaten om hart en oog op te heffen naar omhoog. Door Gods Geest geleid en door de liefde getrokken gaan ze op Gods tijd hun Rechter om genade bidden. Is er voor mij nog een weg, nog een middel, om de welverdiende straf te ontgaan en wederom tot genade te komen?

Nee, ze zijn het niet waardig dat de Heere het zou doen, maar de gestalte van de melaatse leeft in hun hart, die het uitriep: Indien Gij wilt, Gij kunt mij reinigen.

Wat een wonder wordt het dan in het leven van zulke mensen wanneer de Heere door Zijn Woord wil tonen dat Hij in zijn ondoorgroendelijke liefde tot Zijn volk Zijn Zoon heeft gegeven tot een rantsoen voor velen. Maar ook welk een wonder, wanneer in de nadere oefeningen de Zone Gods Zichzelf wil openbaren aan de ziel in al Zijn dierbaarheid, gepastheid, schoonheid en bereidwilligheid om ook hen te zaligen. Dan is de ziel zalig van het zien op die Schoonste van alle mensenkinderen op Wiens lippen genade is uitgestort. Zo gaat de Heere in trap en mate iets laten zien van Zijn liefde tot Zijn volk en naar die mate mag nu ook dat volk Hem liefhebben.

Van dat volk mag Paulus nu zeggen: Wij weten. Dat was geen wetenschap

INHOUD	pag.
Meditatie:	
Een troostrijke wetenschap	1
Bijbelstudies: Het einde van de derde zendingsreis (2)	2
Lezers vragen	4
Een struikelblok voor Samen op Weg (2)	4
Pastoralia:	
‘Een afgod? Wat is dat?’	6
Boekennieuws	7
Kerknieuws	7
Berichten	9
Predikbeurten	10

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.

Kerkelijk nieuws en berichten aan:

redactie-secretaris: C.G. van Es
Ronsseweg 527,
2803 ZJ Gouda,
tel. 0182-571292, fax 0182-533928.

*****
Abonnementen, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk
aan:

De Saambinder - abonnementen,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.
Postbankno. voor
abonnementsgelden: 64327.

*****
Alle advertenties aan:

Administratie van de Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisohof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.

*****
Correspondentie-adres
Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

*****
Abonnementsprijs
bij vooruitbetaling:

voor Nederland: f 24,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober
d.m.v. een acceptgiro)

voor het buitenland:
Luchtpost:
Amerika \$ 56,-, Canada \$ 68,-.
Zeepost:
Amerika \$ 49,-, Canada \$ 59,-.

*****
Advertenties f 1,10 per mm.
Familieberichten f 0,85 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen uiterlijk
donderdagmorgen in bezit van de
administratie te zijn.

Faxberichten vrijdag voor 12 uur.

Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 12 uur (telefonisch).

De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en de ter recensie
aangeboden boeken.

die Paulus zomaar hier of daar in een boekje had gelezen. Maar dat was een wetenschap die hij had mogen leren op de leerschool van de HEILIGE Geest en die hij voor eigen hart en leven had mogen ondervinden. De wetenschap, dat alle dingen medewerken ten goede. Dat wil zeggen, dat alles wat er gebeurt in het leven van dat volk moet medewerken tot hun eeuwige zaligheid. Dus in hun leven is het zoals de onderwijzer van de H.C. zegt in Zondag 10, op de vraag: Wat verstaat gij door de voorzienigheid Gods?: De almachtige en alomtegenwoordige kracht Gods, door welke Hij hemel en aarde, mitsgaders alle schepselen, gelijk als met Zijn hand nog onderhoudt, en alzo regeert, dat loof en gras, regen en droogte, vruchtbare en onvruchtbare jaren, spijs en drank, gezondheid en krankheid, rijkdom en armoede, en alle dingen, niet bij geval, maar van Zijn vaderlijke hand ons toekomen. Duidelijker kan toch niet worden gezegd, hoe groot de rijkdom is van degenen die naar Zijn voornemen geroepen zijn.

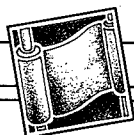
Nee het is niet zo dat die mensen dat altijd kunnen bezien. We kunnen van Jakob lezen, in Genesis 42 : 36:

Toen zeide Jakob, hun vader, tot hen: Gij berooft mij van kinderen: Jozef is er niet, en Simeon is er niet, nu zult gij Benjamin wegnemen; al deze dingen zijn tegen mij. Dus Jakob kon hier niet bezien dat alle dingen moesten meewerken ten goede. Later heeft hij het wel mogen zien dat al deze dingen moesten meewerken om Jozef terug te krijgen en dat er een groot volk in het leven werd behouden. Zo is het menigmaal in het leven van dat volk, wanneer de verdrukking aanwezig is, dan is het geen zaak van vreugde. Maar wanneer de Heere dan Zijn licht over de zaak laat vallen, dan mogen we zeggen: Wonderlijk zijn, o Heere, Uw wegen.

De Heere geve maar, dat Zijn volk gedurig door het geloof mag delen in de wetenschap waar de apostel hierover schrijft, opdat de lofzangen Godes nog eens gehoord mogen worden.

Aan de andere kant geve de Heere ook dat er nog mensen jaloers gemaakt mogen worden op dat deel van Gods volk en dat er nog uitgangen geboren werden naar de levende God om door Hem geleerd en geleid te worden op de weg der zaligheid.

Genemuiden, ds. P. Melis.

BIJBELSTUDIES

Het einde van de derde zendingsreis

Handelingen 20 : 13 - 21 : 14.

(2) Verleden

We zagen, dat Paulus in zijn afscheidswoord tot de broeders van Efeze op het strand van Milete, over drie dingen sprak, namelijk over het verleden, het heden en de toekomst. Toen Paulus over het verleden sprak en terugbladerde in zijn levensboek, was er de verwondering, dat hij had mogen dienen, "Dienende de Heere". Dat was alleen door de genade Gods. Dat dienende leven

van Paulus in Efeze werd gekenmerkt door drie trefwoorden: ootmoedigheid, tranen en verzoeking. "Dienende de Heere met alle ootmoedigheid, en vele tranen, en verzoeking". Wordt het geestelijke leven bij Gods kinderen niet steeds weer getekend door deze drie woorden?

Allereerst sprak Paulus dus over ootmoedigheid. Van nature is ons leven getekend door hoogmoed. En die

strijd blijft na ontvangen genade, tegen dat hoogmoedige bestaan. Maar de Heere bekleedt Zijn volk met ootmoed. Wat is dat? Dat is "zalig niets te wezen in ons eigen oog voor God". Dat is God alles en ik niets, laag bij de grond in kleinheid en afhankelijkheid. Wat is dat een gezegende plaats. Nee, het is geen vrucht van het vlees om daar te komen, maar wel van de Geest. Er zijn soms diepe wegen voor nodig om Gods volk te brengen in het dal van ootmoed. Welnu, in ootmoed had Paulus in Efeze mogen dienen.

In de tweede plaats sprak Paulus over "vele tranen". Paulus had in Efeze met tranen gezaaid. Al Gods kinderen weten van tranen, over de zonde, over het Godsgemis, over dat eigen boze bestaan, over de verbergingen van Gods Aangezicht. Maar zeg nu niet, dat het geestelijke leven alleen maar uit somberheid en tranen bestaat. O nee, in die tranen ligt al meer vervulling dan heel de wereld geven kan. Bovendien zet de Heere tegenover die tranen Zijn vertroosting. Hoe liefelijk troost de Heere dan met de vertroosting van Zijn Evangelie.

In de derde plaats sprak Paulus over "verzoeken, die mij overkomen zijn door de lagen der Joden". Paulus doelde daarmee op de aanslagen van de Joden. In het leven van Gods kinderen zijn er zoveel verzoeken en aanvechtingen. Van het eigen boze hart. Van satan. Van de wereld en de zonde. Wie kan staande blijven in die verzoeken? Maar weet u wat de ervaring is van al Gods volk? "Uit alle die redt ons de Heere".

Als Gods kinderen en knechten zo eens bij het licht van boven met Paulus terugbladeren in hun levensboek, dan komen zij die tranen en die verzoeken tegen. Maar dan zullen ze ook die reddende hand Gods opmerken. Nee, dan hebben Gods kinderen, evenals Paulus, over de Heere nooit te klagen. Zijn dienst is een liefdedienst. Zijn gunst is meer dan heel de wereld.

Heden

Nadat hij op het verleden had gewezen, wees Paulus in zijn afscheidswoord naar het heden. "En nu ziet, ik, gebonden zijnde door de

Geest, reis naar Jeruzalem". (20 : 22a). Hij mocht hier belijden, dat hij een *gebundene* was door de Heilige Geest. Van nature zijn we allen gebonden, maar dan met banden van zonde en satan. Naar het woord van Luther worden we door satan als een blind paard bij de teugel geleid. Maar Paulus was een *gebundene* door de Geest. Wat zijn dat voor mensen, die gebonden zijn door de Geest? Dan zijn we door de Geest gebonden aan Gods Woord, zodat dat Woord een Lamp voor onze voet wordt en een Licht op ons pad. Dan zijn we door de Geest gebonden aan Gods inzettingen, zodat Zijn dienst, Zijn dag en Zijn volk ons zo lief worden. Dan zijn we door de Geest gebonden aan Gods wil, zodat we gaan vragen wat de Heere wil dat we doen zullen. Dan zijn we door de Geest gebonden aan Christus, zodat Hij ons boven alles dierbaar wordt. Gelukkige gebonden, die met Paulus gebonden zijn door de Heilige Geest. Wij zijn allen gebonden, maar het grote verschil is door wie we gebonden zijn, of door satan en zonde, of door de Heilige Geest. Er zijn maar twee mogelijkheden. Waar staat u? Smeek toch om de Heilige Geest, Die verloren zondaren bindt aan God en Zijn Woord en Zijn Christus. Die banden waarmee de Geest ons bindt, zullen nooit meer breken. Zo was Paulus een *gebundene* door de Geest, dat wil zeggen, dat hij niet zijn eigen weg ging naar Jeruzalem, maar zich daarin van stap tot stap geleid wist door de Heilige Geest.

Toekomst

Tenslotte richtte Paulus zich in zijn afscheidswoord op de toekomst. Hij gevoelde het door de Heilige Geest, dat banden en verdrukkingen aanstaande waren. Als een *gebundene* door de Geest reisde hij naar Jeruzalem, "niet wetende, wat mij daar ontmoeten zal; dan dat de Heilige Geest van stad tot stad betuigt, zeggende, dat mij banden en verdrukkingen aanstaande zijn" (20 : 22b-23). Maar in dat alles hield hij zijn leven niet dierbaar voor zichzelf (20 : 24). Nee, Paulus vreesde de verdrukkingen niet. Hij had zijn

leven over voor de zaak van Christus. Zelfs al zou het zijn leven kosten, dan zou hij nog zijn loop met blijdschap volbrengen. Wel bedroefde het hem, dat hij nu wellicht het aangezicht van de broeders uit Efeze niet meer zou zien (20 : 25). Hij mocht getuigen, dat hij in Efeze niets had achtergehouden van de volle raad Gods en dat hij daarom rein was van het bloed van zijn hoorders (20 : 26-27). Straks voor Gods rechterstoel zouden ze hem er nooit van kunnen beschuldigen, dat hij hun niet getrouw de boodschap had gebracht. Toen één van de Erskine's afscheid nam van de gemeente van Dunfermline in Schotland betuigde hij de gemeente, dat hij vrij was van het bloed van ieder van zijn hoorders. Kunnen we dat zeggen als we als predikant onze gemeente aanspreken? Wat hebben we dan over alle ambtelijke arbeid het bloed van Christus nodig en wat is het een genade om dat te kunnen zeggen met Paulus en Erskine.

Daarbij wekte Paulus de broeders op getrouw te blijven als straks in Efeze vervolgingen zouden uitbreken en dwaalleraars zouden opstaan (20 : 28-31). Paulus beval hen daarbij aan in de veilige hoede van de Almachtige (20 : 32). Hij hoopte, dat de broeders in Efeze het voorbeeld, dat hij door genade had mogen geven, zouden navolgen (30 : 33-35). Heel belangrijk is, dat Paulus in dit gedeelte van zijn toespraak een nauwkeurige omschrijving gaf van het werk van een *ouderling*. We zagen al eerder, dat Paulus overal ouderlingen aanstelde of liet verkiezen (bijv. Hand.14 : 23). Ook in Jeruzalem waren er ouderlingen (Hand.11 : 30), die samen met de apostelen beraadslaagden over de belangen van de gemeente (Hand.15 : 6). Hier wordt ons echter voor het eerst een overzicht gegeven van de taak van een ouderling. We hopen het de volgende maal verder te overdenken.

(wordt vervolgd)

Zeist, ds. J.J. van Ekeveld.

Lezers vragen

Het is alweer enige tijd geleden dat ons blad een vragenrubriek had. De redactie is van mening dat zo 'n rubriek in een behoefte kan voorzien. Ze heeft ds. M. Karens bereid gevonden om met zekere regelmaat vragen van lezers te beantwoorden. Natuurlijk zijn niet alle vragen die leven kunnen, ook geschikt voor beantwoording in De Saambinder. Mocht u echter een vraag hebben waarvan u meent dat die voor beantwoording in ons blad in aanmerking kan komen, schroom dan niet deze in te sturen. Alle vragen dienen naar de hoofdredacteur te worden gezonden.

De redactie

De heer B. te M. vraagt: wat betekent de uitdrukking: 'teruggeleid te worden in het Paradijs'?

Het woord Paradijs brengt ons naar de eerste bladzijden van het Woord van God. De beleving, waar het in deze uitdrukking over gaat, heeft alles te maken met die eerste hoofdstukken van de Bijbel. Het is de vrucht van het ontdekkende werk van de Heilige Geest. Zijn werk is zaligmakend overtuigen van zonde in het hart van de uitverkoren zondaar. De Geest gebruikt daarvoor de Wet. *'Want door de Wet is de kennis der zonde' (Rom. 3 : 20)*. Hij overtuigt de zondaar van het feit dat hij zonde deed en doet! Dus van de dádelijke zonden. Hij brengt tot de oprechte belijdenis: ik heb al Gods geboden overtreden en geen daarvan gehouden. Maar in de voortgaande ontdekking wordt op Gods tijd ook bevindelijk geleerd dat ik zonde *ben*. De mens is zo verdorven, dat hij totaal onbekwaam is tot enig geestelijk goed en geneigd tot alle kwaad. Uit zo'n mens is geen vrucht meer in der eeuwigheid.

Zo brengt Gods Geest de zondaar in de beleving naar de oorsprong. Naar de plaats des onheils! Naar het Paradijs. De Heere laat uit Zijn Woord verstaan en aanvaarden, dat Hij ons goed en naar Zijn Beeld geschapen heeft. Ik ben goed geschapen. Ik ben diep gevallen. Ik ben geheel verdorven. Ik ben een verbondsbreker. Zo word ik Adam voor God! Dit goddelijke onderwijs aan de ziel brengt hartelijke verootmoediging voor God met zich mee. Er is een diepe smart over het verlies van Gods beeld. Alle vijgenbladen worden afgenomen. Heilzame wanhoop aan alles wat van mij is.

Ds. G.H. Kersten schrijft: 'En als de

Heilige Geest Zijn volk in de bondsbreuk Adams inleidt; ze door steeds diepere ontdekking hun ellendestaat doet kennen, ontvalt hun alle hoop op beterschap, waartoe zij gewerkt hebben dag aan dag en met welke hoop zij steeds beschaamd zijn uitgekomen. Afgesneden worden ze van de verwachting om door hun werken gezaligd te worden; verdoemelijk leren zij zich voor God kennen; geen verwachting blijft er

meer over. O, het wordt zo gans verloren.' (Heidelb. Cat. Zondag 3). Teruggebracht te worden naar het Paradijs is een smartelijke les, maar ook zeer noodzakelijk en profijtelijk. Wie Adam nooit bij zichzelf tegenkwam, heeft ook nooit Christus ontmoet!

In deze weg maakt de Geest plaats voor de tweede Adam, de eeuwige en natuurlijke Zoon van God. Zó wordt geleerd de dierbaarheid en de noodzakelijkheid van de Heere Jezus Christus. In deze Middelaar is een volheid van zaligheid. Hij is Zijn Kerk van God geschonken tot wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking en tot volkomen verlossing. Deze Christus brengt Zijn volk terug in het Paradijs! Hij herstelt hen in de gunst en de gemeenschap van God. Dat kan zelfs voor moordenaars! 'En Jezus zeide tot hem: Voorwaar zeg Ik u: Heden zult gij met Mij in het paradijs zijn.' (Luk.23 : 43). Hoe staat het met u en jou?

Werkendam,

ds. M. Karens.

Een struikelblok voor Samen op Weg

(2)
De Nederlandse Hervormde Kerk en de Gereformeerde Kerken houden zich bezig met hereniging. De Evangelisch-Lutherse Kerk laat ik buiten beschouwing. De in het vorige artikel geschetste kerkordelijke verschillen vormen een struikelblok. Daarom verscheen in het Reformatorisch Dagblad begin juli het bericht dat meer dan 300 plaatselijke gereformeerde kerken overwegend kritisch reageerden op het rapport "Kerken en kerkverband". Daarin komt de verhouding tussen het landelijk kerkverband en de plaatselijke kerken in de toekomstige Samen-op-Wegkerk aan de orde. Wat is nu het geval? Het grootste deel van de reacties keert zich kritisch tegen het feit dat plaatselijke kerken door de nieuwe kerkorde hun zelfstandigheid kwijtraken.

Mogelijk verwacht deze of gene dat alleen leden van de Gereformeerde Kerken of kerkenraden uit die hoek protesteren. Maar dat is niet zo. Juist de hervormd-gereformeerden binnen de Nederlandse Hervormde Kerk delen deze kritiek. Zij hebben niet slechts moeite met de leer, maar ook met de nieuwe kerkorde. Dat komt overigens niet uit de lucht vallen. Laten wij eens kijken naar de geschiedenis van de Nederlandse Hervormde Kerk.

Koning Willem I

Zo heel nieuw is het van boven opgelegd gezag dat de plaatselijke zelfstandigheid aantast nu ook weer niet. Tot de Franse tijd functioneerde de gereformeerde kerk in Nederland volgens het presbyteraal-synodaal stelsel. Dat is de wijze van kerkinrichting die, onder invloed van

Calvijn en andere voorlieden van de Reformatie -natuurlijk, met enige variatie-, doorgaans bepalend is voor de structuur van gereformeerde kerken. Presbyters, ouderlingen, nemen een belangrijke plaats in in de kerkregering. En de ambt dragers maken daarbij gebruik van synodale vergaderingen.

Na de Franse tijd wilde koning Willem I, aanvankelijk soeverein vorst, zich goedbedoeld het lot van de kerken aantrekken. Hij had heel wat buitenlandervaring. Hij ontdekte dat er meer was dan de presbyteriaal-synodale kerkregering van de kerk der Reformatie in Nederland. Hij maakte kennis met de episcopale kerkregering van de Anglicaanse Kerk in Engeland en met het consistoriale stelsel van de luthersen in Duitsland. En Willem I achtte reorganisatie van de Nederlandse Hervormde Kerk dringend nodig.

Er was alleen nog sprake van een soort commissie ad hoc om de zaken van de kerk te behartigen. Er moesten regels worden voorbereid voor het functioneren van één algemene synode. "De vorst zou deze jaarlijks, of zo dikwijls als nodig was, samenroepen. Haar leden zouden volkomen zelfstandig beraadslagen en stemmen, zonder aan enige lastbrief gebonden te zijn", aldus dr. J.Th. de Visser in zijn "Kerk en staat". En: "Men kreeg op deze wijze een kerkelijk lichaam, geïncorporeerd in het staatsraderwerk. De bestuurders der kerk werden staatsambtenaren".

Reglement

Natuurlijk had het heel wat voeten in de aarde, voordat de dingen op hun pootjes stonden. Er veranderde nog een aantal zaken. Maar op 7 januari 1816 ontving wel het op zijn eigen initiatief tot stand gekomen "Algemeen Reglement voor het bestuur van de Hervormde Kerk in het koninkrijk der Nederlanden" koninklijke goedkeuring. Artikel 139 van de op 29 maart 1814 door de soevereine vorst onderschreven grondwet kende de vorst trouwens reeds het recht toe "om zodanig toezicht over alle de godsdienstige gezindheden uit te oefenen, als voor de belangen van de staat dienstig zal bevonden worden".

Volgens dat reglement kwam het bestuur van de Nederlandse Hervormde Kerk in handen te liggen van

colleges, waarin het merendeel predikanten was. Zij werden benoemd op voordracht van de koning. Later op voordracht van de colleges zelf. De opzet van het Algemeen Reglement van 1816, aldus dr. A.J. Rasker in "De Nederlandse Hervormde Kerk vanaf 1795", "accentueerde, hoezeer hiërarchisch-bestuurlijk, niet presbyteriaal-vertegenwoordigend gedacht werd. De hiërarchische orde had zelfs het karakter van bevelvoering".

Beheersvormen

In 1852 keurde koning Willem III een grondige herziening van het Algemeen Reglement goed. De inhoud ervan was echter even strijdig met het gereformeerd karakter van de kerk als het oude. "Het schibbolet voor de gereformeerde kerken was de autonomie van de plaatselijke kerk", over het Algemeen Reglement van 1816. "Maar deze ging door het nieuwe reglement geheel en al teloor en eene bestuursmacht werd gecreëerd, die geheel tegen het karakter der kerk streed". Wel besloot de koning in 1866 het beheer over de kerkelijke goederen - dat viel sedert 1819 onder de regering - aan de kerken terug te geven. Zo ontstond de kerkvoogdij, een belangrijk college dat evenwel niet per definitie uit ambts dragers bestaat. En op die manier kon er sprake zijn van "vrij beheer". Omdat de synode graag een vinger in de pap hield, riep de vergadering een "algemeen college van toezicht" in het leven. Groen van Prinsterer waarschuwde daartegen. Maar een aantal kerken stelde zich onder dat college.

Op die manier ontstond verschil in de financiële en materiële zeggenschap tussen de diverse hervormde gemeenten. Terwijl er terzake van het beheer dus enigermate sprake was van het respecteren van lokale zelfstandigheid, bestond er op het gebied van leer en leven grote vrijheid om zich aan de leer- en leefregels van Gods Woord te onttrekken. En voor kerkelijke tucht was eigenlijk geen plaats.

Kerkorde van 1951

De nieuwe kerkorde van 1951 zegt in artikel 22 dat "de verzorging van de financiële zaken der gemeente van diaconale aard geschiedt door het college van diakenen, de verzorging van haar overige financiële zaken door het college van kerkvoogden, een en ander met inachtneming van de verantwoordelijkheid van de kerkenraad". Maar diakenen en kerkvoogden moeten volgens Ordinantie 16, artikel 13 van de kerkorde diverse financiële bescheiden toesturen ter kennisname of controle naar bijvoorbeeld de provinciale kerkvoogdij-commissie, de provinciale diaconale commissie en dergelijke.

Voor die plaatselijke gemeenten waar in financieel opzicht enige sprake was van een historisch gegroeid zelfbestuur, werd een uitzondering gemaakt. Zij bleven "geregeerd door de bepalingen" die op 30 april 1951 reeds golden. Dat is pas na tientallen jaren, vrij recent, teruggedraaid en heeft veel moeilijkheden opgeleverd. Onder andere de weigering van kerkelijke vergaderingen om een plaatselijke gemeente toestemming te geven om een predikant te beroepen.

De invoering van het Algemeen Reglement in 1816 vormde mede een aanleiding tot de Afscheiding van 1834. Natuurlijk heeft ook het vrijblijvende ondertekeningformulier voor aankomende dienaren des Woords, waardoor leervrijheid ontstond, een heel belangrijke - ds. J. Bosch spreekt in zijn "Figuren en aspecten uit de eeuw der Afscheiding over "ingrijpende" - rol gespeeld. De Afscheiding, door sommigen opgevat als nieuwe Reformatie, vormt slechts één van de wortels van de huidige Gereformeerde Kerken. Maar het is zuur en wrang dat, terwijl de plaatselijke zelfstandigheid die in het begin van de negentiende eeuw niet zonder pijn en protest kon worden "bevochten", zoveel jaren later wel een struikelblok is, maar toch niet het einde vormt van Samen op Weg. (wordt vervolgd)

Apeldoorn,

G. Roos.

PASTORALIA

Een afgod? Wat is dat?

-op je woorden letten-

„Een mooi huis meneer”. De man in het werkpak knikte bevestigend, terwijl hij het zei. Samen stonden zij op een bouwkegel. Iemand in een keurig colbertje, zo van achter het bureau op kantoor: de opdrachtgever. En iemand van de praktijk; een man van het handwerk die zich niet alleen bezighoudt met computers, telefoon, bestellingen, handelstransacties en zakelijke afspraken.

Het was droog weer, toen de omtrekken van het huis werden uitgezet. De tekening lag in alle glorie op de kale grond. Een paar stenen op de hoeken, dan blijft zoets wel liggen. Binnenkort zou de fundering gelegd worden. Het graven ging daaraan vooraf.

Altijd aardig toch weer voor een godsdienstig praatje, niet? Maar zover kwam de opdrachtgever niet. De opmerking van de aannemer lokte een reactie uit: „ja, fijne woning hè? Als ik er nou maar geen afgod van maak”. Wazig, niet begrijpend, keek de uitvoerder zijn gesprekspartner aan. „Niet verstaan zeker”, dacht deze. Ik zal het nog een keer herhalen. Maar de blik bleef op oneindig. „Weet u niet wat ik bedoel?” „Nee”, antwoordde de man. „Weet u niet wat een afgod is?” „Nee”, zei hij. Om vervolgens verder te gaan met zijn werk. De drager van het colbertje stond verbluft te kijken.

Een grote kloof

Nederland blijkt af en toe zo ontkerkend dat de meest eenvoudige godsdienstige begrippen niet meer worden begrepen. Hoewel onze taal in de loop der eeuwen zeker invloed heeft ondergaan van bijvoorbeeld de Statenbijbel.

Maar er gaapt een grote kloof tussen het reformatorisch spraakgebruik en de spreektaal van de hedendaagse mens. Die laatste wordt immers gevormd en opgevoed door radio en televisie? Het is werkelijk niet alleen de VPRO die godslasterlijke woorden de ether inblaast. Mensen die grof in de mond zijn komen ook voor andere microfoons.

Zij ontberen inmiddels de vorming

die binnen de subcultuur van de bevindelijk gereformeerden nog altijd plaatsheeft. Dat houdt in dat wij elkaar op dit gebied niet meer verstaan. Een enkeling die de reformatorische groep is ontvlucht en door spot zijn eigen nest bevuild daar gelaten.

Taalgebruik en zonde

De invloed van de zonde doet zich overal gelden. De spraakverwarring bij de bouw van de toren van Babel is spreekwoordelijk. Maar daar komt bij dat sedert de val in het Paradijs mensen opzettelijk liegen, moedwillig niet de waarheid spreken. En bovendien: wij halen het goddelijke, het hemelse naar beneden, vermengen het met het aardse, soms via grappen en grollen, maar zonder te beseffen waarover wij eigenlijk spreken.

„Wij”, zo zegt inmiddels dit stukje. Want hoewel in het spraakgebruik mensen die God en de Bijbel geheel voor waar houden verschillen van wereldlingen: de ‘zwaren’ ontkomen ook niet aan een zekere slijtage. De geest van de wereld, de wind van de secularisatie blaast immers overal doorheen. Zouden mondbelijders daaraan ontkomen? Helaas niet. En al evenmin mensen die met het hart geloven.

Uitdrukkingen

Eenzijds zijn er uitdrukkingen die wij van de ongodsdienstige wereld overnemen. Het “geen rol spelen” ontlene wij feitelijk aan het toneel. Een onder ons nog altijd afgekeurde bezigheid. Een uitdrukking als “open kaart spelen” is afkomstig van het eveneens in onze kring niet getolereerde kaartspel. En wat te denken van “een schot in open doel”?

Er zijn nog veel meer voorbeelden. Ook in het woordgebruik. Hoe vaak klinkt bij ons al het woord “fataal” of “noodlottig”. Weet iedereen altijd het woord “creatie” te vermijden, waar het om mode gaat?

Anderzijds halen wij de bijbelse waarheid niet zelden naar beneden. Niet bewust. Maar met de beste bedoelingen. Ergens aan de Dode Zee staat een hotel of kuuroord dat de naam “Paradise” draagt. Spreken wij

ook niet over een “paradijselijke situatie”, als wij het over een plezierige vakantie in een mooi gebied hebben, met een prachtig onderkomen? Daarmee laten wij toch eigenlijk zien dat we geen echt besef hebben op dat moment van wat het Paradijs eigenlijk inhield.

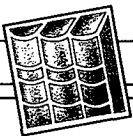
Wat te denken van de uitdrukking “Babylonische spraakverwarring”? Dat moet een vreselijk gebeuren geweest zijn. Door de zonde werd de communicatie volledig op z’n kop gezet en grotendeels onmogelijk gemaakt. Wij gebruiken deze woorden soms alleen maar als mensen elkaar hartgrondig niet begrijpen. Tenslotte.... Maar neen, dat doen wij niet. Of toch wel? Vergist u niet. Ook onder ons klinken heel wat vloeken of bastaardvloeken. Wijst niet alleen naar die boze wereld. Laten wij ook naar onszelf kijken. Een ogenblik van woede, onbedachtzaamheid, plotseiling opvlammende emotionaliteit en het knalt eruit.

Op je woorden letten

De samenleving verstaat onze godsdienstig gekleurde taal vaak niet meer. De uitvoerder op de bouwkegel weet niet wat een afgod is. Het is niet moeilijk om daar met afschuw naar te wijzen, het hoofd te schudden en bekommerd te klagen over het kwaad van deze boze wereld. Maar wat doen wij zelf op de werkvloer? In de bouw? In de kantine van het kantoor? Wat doen mijn kinderen op het schoolplein onder elkaar als stoerheid de overhand heeft?

„De tong is een klein lid.... een vuur, een wereld der ongerechtigheid”. Dat woord is van Jakobus. Maar koning David wist het al. Hij nam zich voor niet te zondigen met zijn tong. „Ik zal mijn mond met een breidel bewaren”. Zijn zoon nam dat onderwijs over en vermaande: „wees niet te snel met uw mond en uw hart haaste niet een woord voort te brengen voor Gods aangezicht; want God is in de hemel, en gij zijt op de aarde; daarom laat uw woorden weinig zijn”.

De kinderen van God in latere tijden sloten er bij aan: „Wie het leven wil liefhebben, en goede dagen zien, die stille zijn tong van het kwaad, en zijn lippen, dat zij geen bedrog spreken”. Er is een betere weg. Maar dat kost strijd. Kruisigt het vlees. Leerde u al instemmen met de psalmdichter? „Zo zal mijn tong vermelden Uw gerechtigheid, en Uw lof de ganse dag”.

BOEKENNIEUWS

Kerken in Zuidwolde.

Vergeefs zult u onder preekbeurten in dit blad zoeken naar Zuidwolde. Toch liggen er in verleden jaren Ledeboeriaanse wortels in dit Drentse dorp. Ds. Ledeboer zelf ondernam geregeld de reis naar het noorden om de aldaar gevestigde gemeenten te dienen in Woord en Sacrament. Maar na hem ook anderen, zoals de predikanten Van Dijke, Los, Janse en Boone. De oude, bevindelijke waarheid hoorde men er graag.

Historicus drs. H. Janssens heeft over de Ledeboeriaanse gemeente van Zuidwolde een interessant boek geschreven. En over wat er aan kerkhistorie in dit stille dorp aan deze gemeente vooraf ging. Interessant in die zin, dat er door hem veel aan het licht werd gebracht wat door de loop van de tijd onbekend geworden was. Hij geeft na een summier inleiding over de Reformatie bijzonderheden over de Afscheiding en de Afgescheidenen. Eerst op blz. 92 verschijnen de Ledeboerianen. De schrijver maakt inzichtelijk dat een aantal families, die vaak ook weer onderling aan elkaar verwant waren, de kern vormden van de Ledeboeriaanse gemeente. Hij vermeldt de gegevens met grote nauwkeurigheid. Namen, adressen, beroepen, jaartallen en andere persoonlijke bijzonderheden zijn het bewijs – en het resultaat – van intensief speurwerk. Daarbij vermeldt hij van 66 afgescheiden families ook gezinsbijzonderheden. Mij trof in het bijzonder het hoofdstuk "Het geloof der Ledeboerianen", en daarin citaten uit brieven die door Zuidwoldigers aan ds. D. Janse zijn geschreven. Ze zijn tekenend voor het geestelijke leven van de brieven-schrijvers. Helaas moet de schrijver constateren dat er na het opheffen van de Ledeboeriaanse gemeente in 1923 geen documenten zijn teruggevonden die meer duidelijkheid in het gemeentelijke leven zouden kunnen verschaffen. Eén opmerking moet me van het hart: de uitdrukking: "een bidder in Gods kerk" (blz. 120), brengt de auteur in aarzeling om te stellen dat daarmee wordt bedoeld dat de man in kwestie in de kerkdiensten gebeden zou hebben. Die aarze-

ling mag verdwijnen. Deze vaststaande uitdrukking in de tale Kanaans betekent een gedurige gebedsoefening, en slaat op een aanklevend gebedsleven aan de troon van Gods genade voor land, volk en kerk.

Voor de liefhebbers van de kerkgeschiedenis biedt dit boek een goed beeld van een verdwenen gemeente, waarover tot nu toe weinig bekend was.

Het boekje telt 160 bladzijden en kan besteld worden bij de auteur, drs. H. Janssens, Vonderweg 1, 7924 PK Veeningen (tel. 0528-391433).
Gouda, J. Mastenbroek.

S. Houtekamer, 'Christopher Love', uitgeverij Den Hertog, Houten. Prijs f 27,50.

Christopher Love (1618-1651) was een geliefd puriteins predikant. Op de jonge leeftijd van 33 jaar stierf hij op het schavot in Londen. Niemand twijfelde aan de godsvrucht van Christopher Love. Toch kwam deze geliefde prediker van het Evangelie op het schavot terecht waar hij in aanwezigheid van vele duizenden werd onthoofd.

Hoe kon het zover komen? En dat in

een tijd waarin Oliver Cromwell, eveneens een puritein, Lord Protector was! Op heldere en indringende wijze schetst de schrijver de situatie waarin het zover kwam dat een godzalige dienaar van Christus werd veroordeeld en gedood. In de chaos van burgeroorlog trok Love zich de nood van kerk en staat bijzonder aan. Zijn standpunt werd bepaald door het plechtig verbond dat in 1643 gesloten werd met Schotland en met God. Love was ook een van de ondertekenaars van dit verbond. Openlijk kwam hij voor zijn standpunt uit. Daarin zocht hij het beste voor het volk. Zijn houding werd echter niet begrepen. Dit leidde tot gevangenschap en beschuldiging van hoogverraad. Na een rechtsgang waar vele vragen bij te stellen zijn, stierf Love de martelaarsdood. Indrukwekkend is de verantwoording die hij op het schavot aflegde van zijn daden en principes. Ontroerend is de briefwisseling die hij met zijn vrouw Mary voerde vanuit de Londense Tower. 'Zodra mijn hoofd van mijn lichaam is gescheiden, zal ik verenigd zijn met Christus, mijn Hoofd in de hemel'. Met deze en andere woorden troostte hij zijn vrouw.

Kortom, een boek met een boodschap voor jongeren en ouderen. Van harte aanbevolen.

Woerden, ds. W. Harinck.

KERKNIEUWS

Beroepen:

te Drachten: ds. M. Karens te Werkendam;

te 's-Gravenhage en te Rotterdam-Alexanderpolder: ds. A.J. Gunst te Benthuizen;

te Middelburg-Centrum: ds. W.J. Karels te Hardinxveld-Giessendam.

Bedankt:

voor De Valk/Wekerom: ds. W.J. Karels te Hardinxveld-Giessendam.

DOVENDIENST TE TILBURG

Evangelist H.J. van den Boogaart hoopt op 15 september a.s. voor te gaan in een aangepaste kerkdienst voor doven en slechthorenden. De dienst wordt gehouden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente, Offenbachtstraat 105,

hoek Lannerstraat en vangt aan om 15.00 uur. Horenden zijn eveneens hartelijk welkom.

BEVESTIGING EN INTREDE DS. J.S. VAN DER NET

De kerkenraad van de gemeente Houten deelt u met blijdschap mee dat de weleerwaarde heer ds. J.S. van der Net op D.V. woensdag 3 oktober a.s. als herder en leraar aan onze gemeente verbonden zal worden. De bevestiging vindt plaats in een dienst die begint om 15.00 uur. In deze dienst hoopt voor te gaan de weleerwaarde heer ds. J.J. van Ekeveld, consulent van onze gemeente. De intrededienst begint om 19.00 uur. Beide diensten worden gehouden in de Eskol-kerk, Poldermolen 1 te Houten.

WIJZIGING KERKELIJK JAARBOEK

Het adres van ds. J.S. van der Net is per 27 september: Charnavenpoort 30, 3991 JV Houten, tel. 030 - 220 51 09.

KONINKLIJKE ONDERSCHIEDING

Ds. J. Driessen, predikant van de Gereformeerde Gemeente te Doetinchem ontving op j.l. vrijdag 31 augustus een koninklijke onderscheiding. Hij kreeg deze omdat hij 40 jaar actief betrokken is geweest bij het jeugdwerk van onze gemeenten.

Ds. Driessen werd benoemd tot ridder in de orde van Oranje Nassau. Deze onderscheiding werd hem namens Hare Majesteit de koningin opgespeld door de burgemeester van Doetinchem, mevrouw M. Horse- lenberg, in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Doetinchem. De Heere schonk genade en eere.

Kerkenraad Gereformeerde
Gemeente te Doetinchem.

INGEBRUIKNEMING VERGROOT KERKGEBOUW TE NUNSPEET

Er was blijdschap bij de leden van de Gereformeerde Gemeente in Nunspeet toen op 18 juli jl. het vergrote kerkgebouw in gebruik kon worden genomen. Dit was nadat ruim tien maanden een gastvrij onderdak was genoten in de Hervormde kerk in Doornspijk. Oud. Polinder gaf als voorzitter van de bouwcommissie een historisch overzicht. In 1933 werd aan de Brinkersweg de eerste kerk gebouwd. De gemeente heeft ook daarna dikwijls een ruimteprobleem gekend. Na een eerste uitbreiding in 1958 volgde een tweede in 1969. Op dezelfde plaats werd eind 1978 een nieuw kerkgebouw in gebruik genomen. Het overgrote deel van de gemeente bestond uit jonge mensen. Al spoedig moesten weer stoelen naast de banken worden geplaatst. Dit bracht ook veiligheidsproblemen met zich mee, zodat na overleg met de leden tot een ingrijpende verbouwing werd besloten. Het aantal zitplaatsen is nu vergroot van 1250 tot ± 1900. Ook is er meer ruimte voor het verenigingsleven. Voor de klimaatregeling wordt gebruik gemaakt van een systeem waarbij warmte of

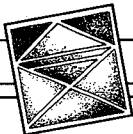
koelte wordt onttrokken aan het grondwater. Oud. Polinder besloot met als voornaamste wens dat in de vernieuwde kerk zielen mogen worden gebracht tot Christus.

Tijdens het zingen van Ps. 119 : 65 "Hoe wonderbaar is Uw getuigenis!" opent ds. Meeuse de kanselbijbel. In zijn voorafsprak herinnert dominee aan de uitroep van Isaac: de Heere heeft ruimte gemaakt. Dat is meer dan een vergroot kerkgebouw. De Heere heeft het gebed om uitbreiding van de kerk willen verhoren. Ziende op overheid en volk is er reden tot grote vrees. Waar gaat het heen met ons land? De ziel kan door zonden worden benauwd. Moge het zo zijn dat in deze kerk ook in die benauwdheid ruimte wordt gemaakt. Psalm 27 : 5 en 6 is de tekst waaruit dominee het Woord bedient. Deze tekst spreekt over wat God in Zijn huis wil geven: geborgenheid bij de Heere en blijdschap in de Heere. In de psalm komt een sterke begeerte naar Gods huis naar voren, waar het altaar stond en de verzoening werd uitgebeeld. In Zijn huis wordt het heilgeheim aan Zijn vrinden, naar Zijn vree verbond getoond. Van nature is de mens zich niet bewust van het gevaar waarin hij verkeert. Hij bevindt zich op de brede weg, die naar het verderf leidt. Duivel, wereld en zonde kunnen de mens vasthouden, tot in de kerk toe. Een schuilgelegenheid wordt niet gezocht wanneer het mooi weer is. Het gaat de mens dan als Pilatus die zich afvroeg: wat zal ik met Jezus doen? David werd dikwijls opgejaagd. Er waren verschillende schuilplaatsen, waar hij toch niet veilig bleek. In geestelijke zin geeft alleen het Lam, dat geslacht is voor de grondlegging der wereld, geborgenheid voor een doodschuldig zondaar. De hele priesterdienst in de tempel was daarvan een schaduw. De duif vond bij de zondvloed alleen rust in de ark. Zo wordt buiten Christus geen rust gevonden. Hij is de rotssteen, Wiens werk volkomen is. David klaagt vanuit de diepte. Nochtans vertrouwt hij op de Heere. Terwijl de vijand springlevend is, mag het geloof staande houden. Israël juichte toen de muren van Jericho nog niet waren gevallen. Paulus en Silas zongen in de gevangenis. Dit kan alleen door een wonderkracht die van God uit gaat. De

dichter zong het: ik Heer', die al mijn blijdschap in U vind. Gods kinderen horen altijd blij te zijn over wat God in Christus voor hen is en altijd bedroefd over hun zonden. Ds. Meeuse vraagt de hoorders: wat zoekt u in de kerk? Is dat geborgenheid bij de Heere? Is het "één ding heb ik van de Heere begeerd?" Die gezond zijn, hebben de medicijnmeester niet van node. Een doodslager wordt geborgen in de vrijstad. Het is dan "toen in mijn zielsellende, Uw Aangezicht mij kende". Dit geeft een beginsel van de eeuwige vreugde. Dominee zegt hierna allen die aan en voor de nieuwbouw hebben gewerkt hartelijk dank. Hij noemt architect, aannemers, de bouwcommissie en de uitvoerder, die tevens als vrijwilliger optrad. In het bijzonder spreekt hij zijn erkentelijkheid uit voor de door de Hervormde gemeente in Doornspijk betoonde gastvrijheid. Dit was tot verwondering. Mede namens de aannemers spreekt architect Ouwerkerk een felicitatie uit. De verbouw en uitbreiding vormden een moeilijke opdracht. De wetenschap was er zo de Heere het huis niet bouwt, de bouwlieden tevergeefs arbeiden. Burgemeester C. de Kovel noemt in zijn gelukwensen het project een worsteling met bijna onverenigbare eisen. Ds. Roos brengt namens de Hervormde gemeente van Doornspijk hartelijke gelukwensen over. Met genoegen werd het eigen kerkgebouw als tijdelijk onderdak beschikbaar gesteld. Vier maal per zondag mocht daar Gods Woord worden verkondigd. Er was sprake van een onderlinge verbondenheid. Gods volk zal uit het land der vreemdelingschappen eens komen in een gebouw dat niet met handen gemaakt is. Daar, waar de Heere alles zal zijn in allen. Ds. L. Blok, die de gemeente voorheen zo lange jaren diende, spreekt namens de P.S. Oost. Er is blijdschap over de vergroting van het kerkgebouw. Onder de verkondiging van Adam en Christus, zegen en vloek, leven en dood, vergadere de Heere Zijn Kerk. Hij wenst de gemeente toe geborgenheid te zoeken bij Hem, die een verbergings is tegen de wind en een schuilplaats tegen de vloed. Na het zingen van Psalm 133 : 3 legt ds. Meeuse de zegen op de gemeente.

W. van 't Hul.

BERICHTEN

AMBTSDRAGERSCONFERENTIE

Op D.V. 22 (Barneveld) en 29 september (Goes) zullen de jaarlijkse ambtsdragersconferenties worden gehouden. Het thema is: "Pastoraat en/of hulpverlening". De aandacht zal vooral uitgaan naar het grensvlak tussen het pastoraat en de hulpverlening. Belangrijke vragen hierbij zijn: wanneer adviseert een ambtsdrager om hulpverlening in te schakelen? Maakt de hulpverlening voldoende gebruik van het pastoraat? Hoe houdt een ambtsdrager contact als een gemeentelid naar de hulpverlening gaat?

Het programma is als volgt:

- ontvangst met koffie
- opening
- lezing: "Pastoraat en hulpverlening" (Barneveld door ds. A. Schreuder, Goes door ds. J. Schipper)
- lezing: "Hulpverlening en pastoraat", door drs. J.C. Houtman
- lezing: "Chr. instellingen en pastoraat", door dhr. J. Bloemendaal
- forum bespreking
- sluiting.

De aanvang van de conferentie is 9.45 uur, de conferentie eindigt om 14.30 uur. Er wordt voor een lunch gezorgd. In verband met het bestellen van de lunch wordt verzocht om ruim van tevoren aan te melden.

DISTRICT ZUID-WEST

Op D.V. 22 september 2001 wordt er weer een districtsavond gehouden. Het thema van deze avond luidt: "Hebt de wereld niet lief!" (n.a.v. Drie-enig God, U zij al de eer). De inleiding zal gehouden worden door ds. G.J. van Aalst. We beginnen om 19.30 uur in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Ridderkerk, Anjerstraat 2. Alle jongeren vanaf 16 jaar zijn hartelijk welkom!

STUDENTENKRING

GEREF. GEMEENTE ROTTERDAM

Op D.V. donderdag 27 september 2001 hoopt ds. G.J. van Aalst voor ons een lezing te houden. Hij zal het jaarthema: 'De Dordtse Leerregels', inleiden.

Alle studenten zijn weer van harte welkom. Ben je nog nooit geweest? Kom dan eens een keertje kijken en ervaar zelf hoe goed bezinning en ontmoeting samen kunnen gaan. De koffie staat om 7.15 uur voor je klaar in één van de zalen van de Geref. Gemeente, Boezemsingel 30 te Rotterdam (metrohalte Oostplein).

Wil je meer weten? Bel 0184 - 66 19 71 of mail hannekevandewerken@rdnet.nl. Tot ziens op 27 september!

STUDENTENKRING

EDE-WAGENINGEN

Bijeenkomst op D.V. 18 september! Je bent welkom om 19.45 uur. Vragen? Bel: Corina van Gilst: 0318 - 41 74 94.

REGIONALE -16 APPÈLAVOND MIDDELHARNIS

Op vrijdag 21 september a.s. zal in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Middelharnis een -16 appèlavond gehouden worden. Evangelist Van den Boogaart zal spreken over: "Jongeren en de bekering". Aanvang 19.30 uur.

CONGRES NADERE REFORMATIE 2001

D.V. 6 oktober 2001: De Nadere Reformatie en de gezinsreformatie. Aanvang 10.30 uur. Plaats: Christelijke Hogeschool 'De Driestar', Burgemeester Jamessingel 2 te Gouda.

Opvoeding werd in gereformeerde kring gedurende de 16^e tot de 18^e eeuw beschouwd als primair een taak van het gezin. Hoe was de visie der Nadere Reformatie op het gezinsmilieu als een factor van betekenis voor de vorming van toekomstige leden van de maatschappij? Deze en andere fundamentele vragen worden op het a.s. Nadere Reformatie congres vanuit ethisch-, theologisch- en rechtshistorisch oogpunt aan de orde gesteld. Sprekers: Drs. P.A. Zevenbergen (De Nadere Reformatie en de zedelijke opvoeding); dr. W. Verboom (De Nadere Reformatie en de godsdienstige opvoeding); mr. drs. P.W.J. den Ottolander (De Nadere Reformatie en de gezagsopvoeding). Sluiting: 15.00 uur.

Toegang: f 25,— (inclusief koffie/thee en lunchmaaltijd) op postbankrekening 5352562 of bankrekening 25.14.87.458, beide ten name van Stichting Studie der Nadere Reformatie.

VOGG AFDELING ZUID-WEST

D.V. zaterdag 13 oktober 2001 organiseert de afdeling Zuid-West een workshop met als thema: 'De koraalmuziek van Dick Sanderman'. Locatie: Petra-kerk Kapelle-Biezeling. Aanvang: 14.00 uur.

Elke organist die kerkdiensten begeleidt zal de composities van Dick Sanderman kennen. Zijn psalmbewerkingen worden veel gebruikt in de eredienst.

In de workshop zal hij zijn muziek toelichten. Deelnemers aan de workshop krijgen gelegenheid werk van Sanderman te spelen. De componist zal hun verrichtingen van commentaar voorzien. Er is ruimte voor discussie en de middag wordt besloten met een miniconcert door Dick Sanderman.

Deze workshop staat open voor leden en belangstellenden. Leden hebben gratis toegang, belangstellenden betalen f 7,50.

Degenen die willen spelen kunnen zich tot 6 oktober opgeven bij de secretaris, Tonnie Nijssse, tel.: 01113 - 34 15 77 of per e-mail: VOGG.zuid-west@hetnet.nl.

De firma Lindenberg zal met een verkoop-

tafel aanwezig zijn. Het koraalboek van Dick Sanderman is op deze middag verkrijgbaar.

We attenderen u op de presentatie van het koraalboek, eveneens op 13 oktober in de Oostkerk te Middelburg, aanvang 19.00 uur.

VERZORGENDE BEROEPEN

DE BEVELANDEN

Onze 1^e contactavond van dit seizoen zal gehouden worden op D.V. dinsdag 18 september.

Dhr. C.A.E. Harrewijn (sociaal-psychiatrisch verpleegkundige bij Eleos) hoopt een inleiding voor ons te verzorgen met als onderwerp: 'Kan geloof en depressie samengaan?'

Aanvang: 19.45 uur in een van de zalen van de Sionkerk (ingang Gr. Adolfstraat) te Goes. Een ieder is van harte welkom.

ACTIVITEITEN VAN DE REFOR-

MATORISCHE STICHTING

THUISZORG

Graag willen wij u via deze weg informeren over de verschillende activiteiten van de RST.

De Stichting biedt al verschillende jaren kraamzorg en (gezins)verzorging, waarbij de Bijbel de maatstaf is bij alle werkzaamheden. Binnen de stichting werken uitsluitend hulpverleners die zelf een reformatorische achtergrond hebben en daar ook naar wensen te leven.

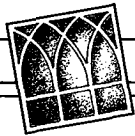
De RST wil professionele hulp verlenen zonder winstoogmerk. De doelgroep is daarbij de Reformatorische gezindte.

De RST heeft nu de mogelijkheid om, naast de regio Zeeland, ook in de regio Barneveld wijkverpleging te geven. U kunt denken aan bijvoorbeeld hulp bij het wassen/kleden, het uitzetten en/of toedienen van medicijnen, wondbehandeling, het geven van instructies bij stoma- of catheterverzorging, terminale zorg en begeleiding.

Hiervoor is per 1 mei jl. een nieuw team gestart, dat de mogelijkheid heeft om 7 dagen per week zorg te verlenen waar dit nodig is. Daarnaast zijn ze 24 uur per dag bereikbaar voor acute hulpvragen.

Wanneer u binnen 15 km vanaf Barneveld woont en u heeft hulp of zorg nodig, dan kunt u zich telefonisch aanmelden bij het Regionaal Indicatie Orgaan (RIO), via het zorgklok van de gemeente. Zij behandelen elke zorgaanvraag. Er wordt een afspraak gemaakt en u krijgt bezoek van een medewerkster van het RIO voor een intakegesprek. Samen met u zal ze uw hulpaanvraag bespreken en kijken of u voor hulp in aanmerking komt en hoeveel hulp u nodig heeft. Tijdens dit gesprek kunt u uw voorkeur voor hulp van de RST aangeven. Deze zorg wordt vergoed door de AWBZ. U betaalt een eigen bijdrage, die afhankelijk is van uw belastbaar inkomen.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met mw. A. Roodnat (leidinggevende wijkverpleging); RST kantoor Barneveld, tel.: 0342 - 42 23 24.

PREDIKBEURTEN

ZONDAG 16 SEPTEMBER 2001

Aagtekerke 9.30 uur (H.A.) en 19.00 uur ds. Neele en 14.30 uur leesdienst; Aalburg 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Aalst 14.30 uur ds. Verweij; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. v/d Heiden; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 10.00 uur (H.A.) en 17.00 uur ds. v/d Net; Arnhem 10.00 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. Mouw; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. Gunst; Berkenwoude 19.00 uur ds. Bac; Bodegraven 10.00 uur ds. Bac en 18.30 uur leesdienst; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. Golverdingen; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. J. de Pater; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 15.00 uur ds. W.J. Karels; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur dhr. Verschuure; Delft 19.00 uur ds. Clements; Dinteloord 15.00 uur ds. de Jongste; Dirksland 10.00 en 18.00 uur leesdienst; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. Driessen; Drachten 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Vermeij; Emmeloord 19.00 uur ds. Kleppe; Enter 18.30 uur ds. Driessen; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. L. Blok; Goes 9.30 en 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Gorinchem 19.00 uur ds. P. Mulder; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; Goudswaard 10.00 en 17.00 uur ds. Mijnders; 's-Gravenpolder 9.30 uur (H.D.) en 18.00 uur ds. Schipper en 14.00 uur leesdienst; 's-Gravenzande 19.00 uur ds. Schot; Groningen 9.45 uur (H.A.) en 15.30 uur ds. Vreugdenhil; Haarlem 10.00 uur (H.A.) en 16.00 uur ds. Baan; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik Ido Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. P. Mulder; Hoogvliet 19.00 uur dhr. van Boven; Houten 19.00 uur ds. Kattenberg; Kampen 9.30 en 15.00 uur ds. Vogelaar; Kapelle-Biezeling 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Klaaswaal 8.30 uur leesdienst en 14.30 uur (Ned. Herv. Kerk); Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. P. Blok; Kortgene 14.30 uur ds. Neele; Krabbendijke 14.30 uur ds. van Gelder; Krimpen a/d IJssel 10.00 en 16.30 uur ds. Schot; Leiderdorp 10.00 (doventolk) en 16.30 uur ds. van Eekeveld; Lemmer 19.00 uur ds. Vreugdenhil; Marknesse 19.00 uur ds. Meeuse; Meeuwen 14.30 uur ds. M. Karens; Melissant 15.00 uur dhr. Hoogerland; Middelburg-Centrum 18.30 uur ds. A.B. v/d Heiden; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. van Gelder en 14.00 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. J. Karels; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. Zippro; Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. Beens; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. Meeuse; Oostburg 19.00 uur ds. C. Harinck; Oosterend-Texel 10.00 en

16.00 uur ds. van Dijk; Oostkapelle 9.30 en 15.00 uur ds. A.B. v/d Heiden; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. J. Karens; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur dhr. Hoogerland; Oudemirdum 9.30 en 14.30 uur ds. Kleppe; Rhenen 10.00 en 19.00 uur ds. Sonneveld; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur leesdienst; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 18.30 uur (H.D.) ds. Mol; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 uur ds. Baaijens; Rotterdam-Centrum 10.00 uur ds. van Aalst en 17.00 uur ds. Baaijens; Rotterdam-Zuidwijk 19.00 uur ds. Baan; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Sint Annaland 9.30 en 18.30 uur ds. Brugge en 14.00 uur leesdienst; Soest 15.00 uur ds. L. Blok; Spijkenisse 10.00 en 15.30 uur dhr. van Boven; Stad a/h Haringvliet 10.00 en 18.00 uur dhr. G. Pater; Stolwijk 15.00 uur ds. Zippro; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. C. Harinck; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. Tuinier; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. de Jongste en 14.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Verweij; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. van Krimpen; Veenendaal 9.30 en 17.00 uur leesdienst; Vlissingen 16.30 uur ds. Tanis; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. Hofman en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 16.30 uur ds. Sonneveld; Wemelding 14.30 uur ds. Hofman; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. F. Harinck en 14.00 uur leesdienst; Woerden 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. W. Harinck; Wolphaartsdijk 9.30 en 18.00 uur ds. Moens; Yerseke 14.00 uur ds. Schipper; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. Boogaard; Zoetermeer 10.00 uur (H.A.) en 16.30 uur ds. Paul; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur ds. de Wit.

DINSDAG 18 SEPTEMBER 2001

Dirksland 19.30 uur ds. Hofman (voor de zending); Goudswaard 19.30 uur ds. Bac; 's-Gravenpolder 19.30 uur ds. Veenendaal; Hardinxveld-Giessendam 19.30 uur ds. W.J. Karels; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. Zippro; Krabbendijke 15.00 uur ds. Hofman (huw. bev.); Mijdrecht 19.30 uur ds. F. Mulder; Oostvoorne 19.30 uur ds. B. v/d Heiden; Ouddorp 19.30 uur ds. J. de Pater; Poortugaal 19.30 uur ds. Vermeij; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. Neele; Sprang Capelle 19.30 uur ds. van Eekeveld; Uddel 19.30 uur ds. Mondria (voor de zending).

WOENSDAG 19 SEPTEMBER 2001

Aalburg 19.30 uur ds. J. de Pater (bijbelle-

zing); Almelo 19.30 uur ds. Hogchem; Amsterdam-Noord (Melkweg 16) 19.30 uur ds. Schreuder; De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. P. Mulder; Enter 19.30 uur ds. Melis; Gorinchem 10.00 uur ds. Brugge en 14.30 uur ds. Verweij; Leerdam 19.30 uur ds. Vermeij; Nijkerk 19.30 uur ds. Veenendaal; Oud Beijerland 19.30 uur ds. Tanis; Puttershoek 19.30 uur ds. v/d Net; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. Kattenberg; Rotterdam-Zuid 19.45 uur ds. F. Mulder; Scherpenisse 14.30 uur ds. L. Blok (bevestiging kand. Brugge) en 19.00 uur ds. Brugge (intrededienst) beide diensten in de N.H. Kerk te St. Annaland.

DONDERDAG 20 SEPTEMBER 2001

Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur ds. J. de Pater; Delft 19.30 uur ds. Bac; Dinteloord 19.30 uur ds. M. Karens; Eindhoven 19.30 uur ds. Meeuse; 's-Gravenhage 19.30 uur ds. Hogchem; 's-Gravenzande 19.45 uur ds. Visscher; Hilversum 19.45 uur dhr. Verschuure; Hoofddorp 19.30 uur dhr. van Boven; Kampen 19.30 uur dhr. Hoogerland; Klaaswaal 19.30 uur ds. Baan; Melissant 19.30 uur ds. Tanis; Naaldwijk 19.45 uur ds. L. Blok; Ridderkerk-Slikkerveer 19.30 uur ds. Kattenberg; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. Schipper; Sint Annaland 19.30 uur ds. van Gelder; Wageningen 19.30 uur dhr. G. Pater; Westzaan 19.30 uur ds. Silfhout.

VRIJDAG 21 SEPTEMBER 2001

Den Helder 19.30 uur ds. Beens.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN Alkmaar:

Evangelist L. Versteeg; kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Amsterdam:

Evangelist G. Baan; Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70; dienst iedere zondag om 10.30 uur.

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-I te Emmen; diensten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

Leeuwarden:

Evangelist G. van de Breevaart; Kerk van de Zevende Dags Adventisten, Eeskwerd 1; diensten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur.

Merksem:

Evangelist J. Witte; Prot. Kerk, Oude Barreelei 64; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg:

Evangelist H.J. v.d. Boogaart; kerkgebouw Offenbachstraat 105-107; diensten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur. Bijbelstudie: iedere woensdagavond om 20.00 uur.

ADVERTENTIES

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Poortugaal geeft met leed-
wezen kennis van het overlijden van haar oud-organist, de heer

PAULUS KETTING

in de leeftijd van 95 jaar.

Gedurende de periode van 1956 tot 1981 heeft hij in alle getrouwheid en een-
voud de gemeentezang mogen begeleiden.

De Heere sterke zijn vrouw en verdere familie en heilige de roepstem aan ons
aller hart.

Namens de kerkenraad,
L. van Welie, preses
J. Bosman, scriba

Poortugaal, 6 september 2001.

*Let op den vrome en zie naar den oprechte;
want het einde van dien man zal vrede zijn.*

Psalm 37 : 37.

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Zeist geeft met ontroering
kennis van het overlijden van

EVERT TREUR

op de leeftijd van 88 jaar.

Hij mocht de Gereformeerde Gemeente Zeist in liefde, grote getrouwheid en
eenvoudigheid gedurende 5 jaren dienen als diaken en 17 jaren als ouderling in
de periode 1957 - 1979.

Door Gods genade mocht bovenstaande tekst in zijn leven worden bevestigd.

De HEERE vertrooste en sterke zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen.

De kerkenraad van de Gereformeerde
Gemeente te Zeist
Ds. J.J. van Eckevelde, preses
J.J. Schipaanboord, scriba

Zeist, 7 september 2001.

Begrafenisonderneming L. STAM

Planetenlaan 26, 2957 SN Nw. Lekkerland
Tel. 0184 - 685240. - Geen crematies -

KLASSIEKE ORGELS

Hoofddealer van *Johannus,
Eminent, Ahlborn,
Sweelinck, enz.*

Tel.: 0180 - 31 56 52

Nieuwkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55
Krabbendijke, Oostpolderweg 1
Nederhemert Noord, Kapelstraat 1
Beesd, Veerweg 14
Papendrecht, Overtoom 18

UNIEK IN KLASSIEK

Kraamzorg?

Tel. 0342 - 422 324

Postbus 154, 3770 AD Barneveld

CANADA BEZOEKERS.

Wij hebben twee bej. woningen te
huur in het bej. teh. van de Ger.
Gem. te Norwich, Ont.
Inl. tel. 001-519-863-2574.

Collectebonnen machinaal tellen?

vraag demo en/of referentie
Den Hertog 0314-341381/0548-515415

BEGRAFENISVERZORGING

C. W. VADER

DAG EN NACHT BEREIKBAAR
VOOR GEHEEL WALCHEREN

Tarweakker 23 - 4341 MD Arnhemuiden

Wij verzorgen geen crematies.

Tel. 0118-602500 - 0118-412760

SHGO

STICHTING HULPVERLENING IN GEZINEN

Uitgaande van de Ger. Gem. in Ned.

Voor betaalbare en verantwoorde hulp
in gezinnen waar uit de Statenvertaling wordt
gelezen en geen TV aanwezig is.

Rijksgediplomeerde KRAAMHULP:
tel. 033-2774 547 of 0346-264 595.

Dagelijks bereikbaar, laat u tijdig inschrijven.

GEZINS- BEJAARDEN EN ZIEKENHULP:
tel. 0166-652 605.

Inlichtingen iecere werkdag van 8.30-10.30 uur,
vrijdags ook van 19.00 - 20.00 uur.

HOTEL "EUREKA", het hotel
waar men vrienden maakt. Verzorgde
weken van ZAT-ZAT. Incl. 4 x bus-
tochten en 1 x boottocht.

Nieuw dit jaar: MAANDAG-VRIJ-
DAG reizen, 24-28 sept. Incl. 2 x
bustochten en koffie met gebak.

Vraag onze folder aan: Fam. v. Gent,
Zeddam. Tel. 0314 - 65 18 11.

Geluid zoals het hoort!

Advies en aanleg geluidsinstallaties
voor (kerk) zalen
bejaarden-/verzorgingshuizen

Van Gelder Elektronica

Carry van Bruggenstraat 33
9422 KM SMILDE Tel: 0592 415 509
vge@vangelderelektronica.nl
www.vangelderelektronica.nl

Boeder Scherpenzeel
Handelsonderneming

AMBTSKLEDING

Kostuums: ~ 2 en 3 delig zwart - grijs - e.a.
Preekjassen ~ Jacquets ~ Pantalons
Streppantalons ~ Overhemden ~
Strijpdassen ~ Sokken ~ Overjassen
Hoeften ~ Schoenen

Showroom:

Nieuwstraat 87 3925 EE Scherpenzeel
Telefoon 033 - 2778068 - Fax. 033 - 2770561

Op afspraak - service aan huis

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ
Horssen bv

DORPSSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
Theologische werken - Dagboeken
Bijbel- en Catechismusverklaringen
Leesboeken voor jong en oud
Voordeelaanbiedingen
Tweedehands en Antiquarisch
Psalm- en Muziekboeken
Bladmuziek (noten en klavarskribo)
CD's en Musicassettes
Boeken- en CD-bonnen
Wens- en Gelegenheidskaarten

begrafenisverzorging
T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen,
Rotterdam en omstreken.
Opbaar mogelijkheden in een
door u gewenst uitvaartcentrum
of thuis met koeling.
Geen crematies.
Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 460 05 09
Fax 010 - 435 73 12

Begrafenis Verzorging Tollenaar
van Swindenstraat 25, 4532 KC Terneuzen
Tel. 0115-612554 - Geen crematies

PSYCHOLOGENPRAKTIJK BROUWER

**D.V. 1 oktober start onze vestiging
in BARNEVELD, Rozenstraat 1-A**

- onderzoek, begeleiding en behandeling
- van volwassenen, kinderen (en hun ouders),
relaties en gezinnen
- met o.a. psychische en psychosociale klachten,
gedragsproblemen en opvoedingsvragen
- via diverse methoden (o.a. gesprekken,
adviezen, trainingen en spelbegeleiding)

*persoonlijke benadering
resultaatgerichte aanpak*

Bel nu voor informatie of aanmelding:
(0180) 42 69 55

VERLENGDE KERKWEI 11 • 2985 AZ RIDDERKERK

Wie heeft er voor verz. een oud album/doors **oude ansichtkaarten**? Neem ze graag van
u over voor een goede prijs. H. Versluis 0318 - 52 12 32.

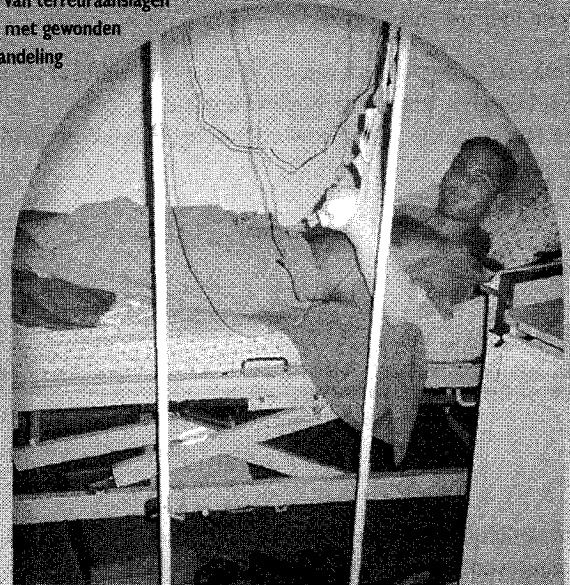
Noodhulp Israël

Bijna dagelijks vallen er slachtoffers van terreuraanslagen
in Israël. De ziekenhuizen liggen vol met gewonden
die voor kortere of langere tijd behandeling
nodig hebben.

Velen van hen zijn voor het leven
verminkt. Zij hebben jarenlange
verzorging en revalidatie nodig.

Laten we hen niet vergeten. Het
deputaatschap geeft via haar
kanalen financiële noodhulp aan
ziekenhuizen en inrichtingen.

Help ons noodhulp te geven.
Maak uw gift over onder
vermelding van "noodhulp"

Maak uw gift over op giro **338952** of bank **461863723**
Deputaatschap voor Israël
Postbus 400, 3440 AK Woerden, tel. (0348) 489 929

Stichting Bureau
Kraam & Gezinshulp

Stichting Bureau Kraam & Gezinshulp
omdat zorg meer is dan geholpen worden...

*Wij bieden u verantwoorde Kraamzorg en Gezinshulp indien u niet verzekerd
bent tegen ziektekosten, maar ook als u verantwoorde zorg op maat wenst.
Bij de BKG staat het gezin centraal en dat betekent (soms) meer dan standaard
hulpverlening.
Helpende handen zijn belangrijk, maar principieel verantwoorde zorg voor
uzelf en uw gezin is de basis voor een goed herstel.*

Onze verzorgenden zijn Rijksgediplomeerd en werken via bemiddeling van de
Stichting BKG in gezinnen met een reformatorisch kerkelijke achtergrond door
geheel Nederland.

*Neem contact op om uw mogelijkheden te bespreken en u ontvangt vrijblijvend
het BKG informatiepakket.*

U kunt de BKG bereiken via onze centrale inlichtingen en inschrijfftelefoon voor **kraam-
zorg en gezinshulp**,

0341-270778.

(Bij voorkeur tijdens werkdagen tussen 9.00 uur en 12.00 uur.)

Lukt het u niet persoonlijk contact met ons te krijgen spreekt u dan onze voicemail
in. U wordt dan zo spoedig mogelijk teruggebeld.

BKG, de zorgverlener die voelt, wat u bedoelt!